

LISBETH KAHR GREVE & JULIE SEJER HANSEN

Bestyrelsesmedlemmer i Dansk Lærereforeningens bestyrelse, E-sektionen.

KULTURMØDET KOMMENTERET

At sætte sig for at definere hvad kultur – og i forlængelse heraf kulturmøder – er for en størrelse, er ikke en helt nem opgave. I én forstand er alt menneskeskabt jo kultur når det forstås som naturens modsætning, i en anden forstand er kulturen begrænset til musik, litteratur, teater og lignende vi ud fra en værdimålestok kan opdele i masse- og finkultur. I nærværende kontekst vil vi dog i forlængelse af årsmødets fokus se på kultur i et antropologisk/sociologisk perspektiv hvor kulturen er en fællesbetegnelse for symboler, værdier, normer og virkelighedsopfattelse.

Selve mødet inden for denne antropologiske/sociologiske tilgang er imidlertid heller ikke en given størrelse – er det mødet mellem os danskere og folk fra fjerne, eksotiske lande? Mødet mellem en dansker og en tysker? Mødet mellem land- og bybo, mand og kvinde, over- og underklasse?

Uanset hvad synes det givet at der skal være et 'dem' og et 'os' til stede i teksten. Et 'dem' vi kan tilskrive andre værdier end os selv for derved at forstå os selv. Og dog, for hvad med verdenslitteratur og andre oversatte tekster som vi ifølge stx-, htx- og htx-bekendtgørelserne skal læse med henblik på at perspektivere danske tekster i nordiske, europæiske og globale sammenhænge? Kan der ikke deri finde et kulturmøde sted, simpelthen fordi vi her konfronteres med en anden kultur set indefra? Og det uagtet tekstens tema i øvrigt?

Skulle Dansk Lærereforeningens årsmøde yde alle ovenstående perspektiver retfærdighed, ville det være nødvendigt med et kursus af mindst to ugers varighed snarere end to dage. Vinklerne på årsmødet var mangeartede – indvandrerens rolle i dansk litteratur, Danmarks rolle som slavenation i Dansk Vestindien, Johannes V. Jensens rejseindtryk, Kim Leines skildringer af Grønland – men udtømte så langt fra emnet.

Givet er det dog at danskfaget har meget at byde ind med i forhold til kulturmøder. Gennem litteraturen kan vi få et indblik i andre måder at tænke og se verden på, vi kan skildre os selv og andre – og tage diskussionen om hvorvidt en dansk forfatter er i en position til at udsige noget om mennesker der minder så lidt om ham/hende selv. Kan Jakob Ejersbo fx på troværdig vis befinde sig i hovedet på en hinduistisk teenagepige eller en tanzanisk minearbejder? Er det overhovedet et væsentligt spørgsmål om noget kan skildres

troværdigt? Og hvis Ejersbo kun kan skrive om karakterer der i kulturel henseende overvejende ligner ham selv, er det da ikke litteraturens endeligt?

Fagets sproglige dimension kan også bruges til at afsøge hvordan multietnolekt og (bevidst) mangelfuld grammatik bruges til at forny rap-genren hos en mand som Sivas eller til at beskrive et ghettomiljø som det sker hos Morten Pape.

Danskfaget kan dertil med fordel hente begreber fra eller indgå i fællesfaglige samspil med valgfaget kulturforståelse på C-niveau der udbydes på nogle skoler, og herfra hente inspiration til at diskutere det beskrivende og det komplekse kulturbegreb, Hofstedes kulturdimensioner, etnocentrisme og kulturel relativisme samt meget mere.

At der er rigeligt med faglige vinkler på kulturmøder, er imidlertid én ting. At det kan synes bydende nødvendigt at undervise i emnet, er en anden.

Da vi ikke længere har – og øjensynligt ikke vil få – en monokultur i Danmark, er kulturmødet en realitet for alle vore elever hvad enten de oplever det som indvandrere eller efterkommere af indvandrere i Danmark, eller som etniske danskere der konfronteres med kammerater i uddannelses-systemet med andre kulturelle baggrunde end dem selv.

Dertil kommer at vores elever i stigende grad rejser ud. Som turister med forældrene, på studieture af længere varighed og til stadig mere eksotiske destinationer, som udvekslingsstuderende – og her kan man føle et ansvar for at klæde dem på til at se "det fremmede" som andet end et kulørt bagtæppe for deres egen selvrealisering.

Der er derfor rigeligt med grunde til at kaste sig over emnet og i forlængelse heraf også over dette nummer af Dansknoter. God fornøjelse med læsningen og den efterfølgende undervisning!